

Ödmjuka politiker är som slöa stämjärn

| av Magnus Nilsson

Moderaterna har i snart tio år legat på medias terapisoffor för att analysera partiets fel och brister. Skall man lämna 15-procentsnivån är det hög tid att i stället stå upp för det som är viktigt.

MODERATER PÅ MEDELHÖG NIVÅ har i tio års tid ältat att det behövs "förnyelse" och "breddning" och "omprövning" av partiets politik.

Det låter tjusigt. Men i praktiken säger de ju att det är fel på moderaternas politik. Om det inte var fel på den skulle den ju inte behöva förnyas, breddas och omprövas. Då skulle vi ju bara gå ut och kampanja.

Jag har under dessa år frågat ganska många av "förnyarna" vad det är för fel på den moderata politiken. Är det inte viktigt att sänka skatten? Är brottslingarna för få? Har svenska företagare det för bra och är tillväxten för hög? Var det ett misstag att engagera sig i EU? Vore det kanske lika bra att lägga ned kärnkraften? Har vi för få skilsmässor, bidragstagare och narkomaner? För få arbetslösa, sjukskrivna och förtidspensionärer? Är vårdköerna för korta, vägarna för breda eller bostadsbristen för liten?

Eller föreslår moderaterna politiska lösningar som är irrelevanta, orealistiska eller allmänt ogenomtänkta?

Nej, svarar förnyelseentusiasterna. Det är inte det vi menar. Det är något annat.

Vad? frågar jag då. Det visar sig att förnyelsen handlar om att vi skall tala om sådana frågor där vänstern har stor trovärdighet, men som i huvudsak saknar intresse för moderater.

I praktiken är det detta som är orsaken till moderaternas tillbakagång och problem. Att göra ett parti framgångsrikt är nämligen enkelt. Varje parti har trovärdighet i vissa frågor och lägre eller obefintlig trovärdighet i andra. Det vet vi. Det vet alla.

Till exempel:

Moderaterna har trovärdighet när de talar om före-

tagarfrågor. Men obefintlig trovärdighet när de talar om feminism.

TROVÄRDIGHET

Kommunisterna har däremot stor trovärdighet när det gäller feminism, men ingen när det gäller företagande.

Det betyder att om samhällsdebatten handlar om vikten av företagande gynnas moderaterna. Om debatten handlar om vikten av könskvotering gynnas kommunisterna.

Anledningen är enkel: det många talar om uppfattas som viktigt. Det få talar om uppfattas som oviktigt.

Ett parti som har trovärdighet i en fråga som uppfattas som viktig går bra i opinionen.

Att det är på ovanstående vis vet vi. Attitydundersökningarna är mycket tydliga. Känsligheten för vilka frågor som hör ihop med vilka partier är också överraskande

hög. Socialdemokraterna har trovärdighet när det gäller att "bekämpa arbetslösheten" och "sysselsättning". Moderater har trovärdighet när det gäller "nya riktiga jobb" och "företag".

Under eurovalrörelsen gick moderaterna fram flera procent eftersom alla talade om EU, EMU och ekonomi – moderata frågor.

Trots "politikerföraktet" förefaller folk uppskatta att partier hanterar viktiga frågor (det är den svenska paradoxen: alla misstror politiker men tycker det är självklart att politikerna skall spendera 60 procent av deras lön och uppfostran av deras barn).

STARKA FRÅGOR

En berättigad invändning mot ovanstående är om ett parti verkligen kan bygga sin kommunikation på enbart

**"Är vårdköerna för korta,
vägarna för breda eller
bostadsbristen för liten?"**

sina befintliga ”starka frågor”? Måste man inte investera i att öka antalet frågor där man har trovärdighet?

Svaret är att ja, det måste man. Men regeln är att det skall vara nya politikområden som kan infogas i den existerande ideologin och som är betydelsefulla för partiets kärnväljare. Man måste vara först på bollen.

Carl Bildts profilering av m som ”IT-partiet” är ett mycket bra exempel. Frågan hade varit aktuell bland tekniker och i akademiska kretsar under lång tid, men Bildt såg de politiska möjligheterna och hade modet att plötsligt fokusera ett ämne som från början var både okänt och obegripligt för gemene man. Men samtidigt satt IT klockrent bland partiets kärnväljare av välutbildade, förändringsbenägna män i storstäder.

Dvärgalåten från moderata ledarsidor i landsorten spelade ingen roll. De Bildt talade till läste dem inte. De som läste ledarsidorna begrep inte vad Bildt talade om, och förmodligen inte heller vad ledarskribenterna skrev om, ifall dessa till äventyrs hade begripit vad de själva skrev om.

Man måste alltså investera i nya frågor. Att däremot försöka ta motståndarnas kärnfrågor och göra dem till sina är i praktiken helt utsiktslöst.

Slutsatsen är därför enkel. Partier skall tala om de frågor där de har trovärdighet och som de tycker är viktiga. Kampanjresurserna skall användas för att lyfta partiets frågor så att alla talar om dem.

De skall däremot inte tala om frågor som andra partier prioriterar och har trovärdighet i.

”Ingen bidragstagare vill ha 'social medkänsla' från moderata kommunalråd.”

Här har vi kärnan i konkurrensen mellan olika partier. Konkurrensen består alltså inte i huvudsak i att munhuggas med de andra partierna för att visa att det egna partiet har mer genomtänkta eller publikfriande förslag, behjärtansvärda föresatser eller intelligenta företrädare.

Problemet för moderaterna är att partiet de senaste åren har talat extremt mycket om frågor där andra partier har större trovärdighet. Hemlöshet, flyktingpolitik, integrationsfrågor, feminism, miljö.

”RAKA RÖR VÄNSTERUT”

Att moderaterna har en helt annan och bättre politik på dessa områden än alla de andra partierna är fullständigt ointressant i sammanhanget. När vi försöker profilera oss på hemlöshet och feminism investerar vi i socialdemokraterna och kommunisterna. Raka rör vänsterut.

Däremot har vi släppt företagande, skola, kärnkraft och Europa.

Nu reagerar förmodligen många som har varit ansvariga för partiets kommunikation de senaste åren. De kan säkert visa att nio av tio rapporter och utspel har handlat om kärnfrågorna.

Men den invändningen bortser från att det saknas proportionalitet i den uppmärksamhet olika frågor får och hur stor skada ogenomtänkt opportunistisk orsakar. När Bo Lundgren deltar en gång i Aftonbladets kampanj kring påstådd lönediskriminering räcker det för att sätta moderaternas linje i frågan – att lönen är en

angelägenhet för individerna på arbetsmarknaden – i tvivelsmål.

Plötsligt är moderaternas linje också att lönen är en kollektiv fråga och en angelägenhet för politikerna. Vad gör annars politikern Lundgren i en kampanj om löner?

När en av Stockholmspolitikerna en enda gång i en intervju sade att utförsäljningen av hyresrätter i Stockholm kanske bör omprövas någon gång i framtiden, räckte det för att punktera en av partiets starka frågor. Det är möjligt att utförsäljningarna inte var enbart populära. Men genom att göra partiets linje otydlig tappade hon de som gillar utförsäljningar (moderaterna är kanske inte att lita på?) utan att vinna de som vill stoppa utförsäljningarna (det där säger hon bara av taktiska skäl...).

Den mediala uppmärksamheten är inte heller proportionell. Att en moderat vill sänka skatten är inte en nyhet, men att en moderat vill höja skatten är förstasidesstoff.

”SOM OTROHET”

Det är så det fungerar. När man sviker partilinjen hjälper det inte att det är ett ovanligt undantag. Det är som med otrohet, det hjälper inte att man är 99,9 procent trogen. De 0,1 procenten förbrukar allt förtroende och det tar årtal att återvinna.

Problemet är att moderaterna har så extremt lågt självförtroende. Det är förmodligen svårt att hitta ett parti med mer hunsade och skotträdda företrädare i hela världen.

Och orsaken är den ständiga omprövningsdebatten och förnyelsojan som har lett till att nästan alla med rimligt lång erfarenhet av politik drabbas av en debatt som handlar om deras ålder.

1995 debatterade jag i Svensk Tidskrift mot Per Schlingmann och Martin Lindwall. Jag ansåg att moderaterna borde skärpa och förtydliga sitt budskap. Lindwall och Schlingmann invände att jag var elitistisk. De

argumenterade för att moderaterna borde bredda sig och tala mer om miljö- och socialpolitik samt en ”förskjutning mot mer immateriella värden”.

Man kan alltså idag konstatera att jag förlorade debatten, men fick rätt.

”BREDDNING” TILL 15%

Efter tio år av ”breddning” har vi blivit ett 15 procentparti. Våra trogna väljare svek eftersom vi aldrig gav dem något. Inga nya kom till.

Vad som driver ”omprövandet” är ingen större gåta. I grunden handlar det om borgerlighetens skam inför att inte vara lika goda som vänstern.

Vi vet att vänsterns sociala ambitioner enbart är retorik för att motivera statliga ingrepp. Det leder alltid till förtryck, i värsta fall folkmord. Socialdemokraterna strävar efter att hela befolkningen skall vara bidragsberende – inte minst av valtaktiska skäl.

Ändå går borgerligt sinnade personer i fällan och försöker visa upp ett socialt patos på vänsterns villkor. Problemet är att de inte förstår vad det handlar om.

”Social medkänsla är något oerhört viktigt” utropar ett skänkt kommunalråd från moderaterna i en intervju i Timbros Smedjan.

Detta är en total återvändsgränd. Ingen bidragsgare vill ha ”social medkänsla” från moderata kommunalråd. De vill ha stålar utan motprestation. Antingen pungar man ut eller så sänker man bidrag och skatter så det blir lönt att arbeta igen.

Inte ens den hårt arbetande samhällsmedborgaren som blir sjuk eller arbetslös vill ha ”medkänsla” från vilt främmande moderatpolitiker. Lika lite som han vill ha ”medkänsla” från försäkringstjänstemannen när han fått sin bil stulen. Den som betalar 60 procent i skatt vill inte ha medkänsla. Han vill ha sina rättigheter utan snack. Det är nämligen det minsta man kan begära när man betalar världens högsta skatter. Då skall man inte behöva stryka av sig mössan.

Lägre skatter sätter
ny fart på Sverige.

Moderaterna

”MEDELKLASSENS ÅNGEST”

Ett av förnyarnas alternativ till vänstertugget är att tala om frågor som är helt utan relevans för några människor utanför sinnessjukhusen eller de teologiska institutionerna. Typ medelklassens ångest, andliga nöd och vikten av att be till Gud.

En icke obetydlig del av problemen förefaller också vara att framträdande moderater tycker illa om sina egna partikamrater och väljare. Dessa är alldeles för ofta män, de har utbildning och talar i fullständiga meningar med flerstaviga ord, de tjänar för mycket pengar och de klär sig i kostym. De är för gamla. Ofta över 40. Några t o m över 50! De är födda i Sverige av svenska föräldrar.

”Men”, brukar jag invända, ”vore det bättre om våra väljare var unga, lågutbildade kvinnor med låga inkomster, tatueringar, järnskrot i nyllet och allmänt puckade?”

Nja, svarar de då. Det är ju inte riktigt så de har tänkt heller.

Det är kort sagt rätt enkelt. Moderaterna har under 10–15 års ”förnyelsedebatt” skapat en destruktiv självbild av att det är något sorts fel på dem. Att de inte duger, inte är unga och hipa och homosexuella och bostadslösa och arbetslösa, fattiga, piercåde, tatuerade och svarthåriga nog för att duga.

Och att det är något sorts fel att intressera sig för viktiga politiska problem och försöka lösa dessa med genomtänkta och ekonomiskt rationella åtgärder som bygger på personligt ansvarstagande och individuell frihet. ”Politiken måste bygga på känslor” säger moderaterna och tror uppenbarligen att ”känslor” är samma sak som sentimentalitet och gråtmildhet.

Det har till och med gått så långt att vi har börjat tvivla på hela idén om att erfarenhet av politiskt arbete – det vill säga den erfarenhet vi själva har – ger värdefull kompetens. Åter och åter igen framförs tankar på att vi måste hitta företrädare som inte ”kommer från politiken”.

Detta är unikt. Tror någon att man inom banksektorn eller rockbranschen skulle få för sig att den främsta kompetens man kan ha är att inte veta något om banking eller musikindustrin?

Man skall inte ha behöva ”koka kaffe i åratat, dela flygblad och sitta av sammanträden”.

Men det är exakt vad man skall behöva göra. För att kunna påverka som politiker måste man kunna skriva protokoll, ställa proposition, veta hur det går till på ett sammanträde, begära ordet, motionera, reservera sig, läsa handlingar, kolla fakta, känna till kommunallagen, kunna kampanja och ta en debatt.

Och hur skall man som politiker kunna göra något för sina väljare om man tycker att man är för fin för att koka en kanna kaffe åt sina partikamrater? Eller för att dra på sig jeansen och dela några hundra flygblad en kulen morgon? Jag förmenar ingen glädjen av att bli

behandlad som Madonna. Men inte i partiet, och inte utan motprestation.

Det låga självförtroendet och åratat av ospecificerad och svepande kritik har också fört med sig att toleransen mot dumhet är större än någonsin. De senaste tio åren har det knappt förekommit en enda större partitillställning utan att en eller flera andraplansfigurer skapat sig mediutrymme genom att angripa partiledningen. Percy Liedholm och Gullan Lindblad, Tove Lifvendal och Jan Hallberg, alla har gjort sig bemärkta på sina partivänners bekostnad genom att ge sig på partiledningen. Ingen av dem har haft en enda konkret punkt av kritik.

Att detta sker beror inte på att dessa personer är onda eller dumma eller vill skada partiet. Det beror på att vi skapat en partitradition där ”anything goes”.

”Om alla andra får sin lilla rubrik på att säga dumheter kan väl jag också sticka fram min sked och få” är tanken.

PARTILOJALITET MOSSIG

Att ansvarskänsla och partiloyalitet skulle få stå i vägen för den egna bekräftelsen genom 5 minuter i en TV-soffa är en mossig och gammaldags föreställning.

Detta är kärnan i de problem moderaterna har i dag. Ingen kan företräda ett parti om de i grunden inte tror att de i allt väsentligt har rätt. Ingen vill rösta på ett parti som i åratat åltat sina fel och brister och permanent ligger på medias terapisoffa och viker ut sina personliga problem. Det måste få ett slut.

Frågan är vad som händer efter partistämman.

Kommer den nya ledningen att återgå till moderata kärnfrågor och tydlighet i budskapet? Kommer den att våga ta ledningen och ingjuta mod i trupperna?

Det kräver i så fall en hel del fokusering och arbete. Tio års odlande av dåligt självförtroende och föreställningen om att moderaterna och den moderata politiken inte duger som den är måste drivas ut. Folk måste också lära sig vara partiljala. Det är helt enkelt inte acceptabelt att gynna den egna karriären genom att kacka i eget bo. Den som vill leka ”oberoende kritiker” bör avsäga sig sina uppdrag först och kritisera sedan.

Folk måste till sist lära sig att stå för sina åsikter. När drevet går mot skattesänkningar och en bättre arbetsrätt, får folk inte fly till prat om andlig nöd och hemlöshet. Då måste de stå kvar och ta striden.

De får inte heller dra sig undan i prat om ”omprövning”, ”ödmjukhet” och ”bortom tvärsäkerheten”.

Folk vill ha politiker som är tydliga och står för sina åsikter. Vi är nämligen deras verktyg för att de genom sina röster skall kunna förändra samhället.

Ödmjuka och omprövande politiker är kort sagt lika användbara som slöa stämjärn.

Magnus Nilsson (magnus.nilsson@moderat.se) är egen företagare och kommunpolitiker i Solna.